

Vergaderjaar 2016–2017

34 753

Regels voor de terugvordering van staatssteun (Wet terugvordering staatssteun)

Nr. 2

VOORSTEL VAN WET

Wij Willem-Alexander, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat er met het oog op de naleving van Europeesrechtelijke verplichtingen een voorziening beschikbaar dient te zijn waarmee effectief uitvoering kan worden gegeven aan een besluit van de Europese Commissie tot terugvordering van staatssteun, en het derhalve wenselijk is te voorzien in een algemene wettelijke grondslag en regels voor de terugvordering van staatssteun;

Zo is het, dat Wij, de Afdeling advisering van de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Artikel 1

In deze wet en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:
begunstigde: onderneming in de zin van de artikelen 101, eerste lid, en 107, eerste lid, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, die staatssteun ontvangt als gevolg van een steunmaatregel als bedoeld in laatstgenoemd artikelonderdeel;

beschikking tot betaling: beschikking die verplicht tot betaling van een geldsom;

bestuursorgaan dat het aangaat:

- a. bestuursorgaan dat de desbetreffende staatssteun heeft verstrekt;
- b. bestuursorgaan dat verantwoordelijk is voor:

1°. de verstrekking van de desbetreffende staatssteun door de publiekrechtelijke rechtspersoon waarvan het deel uitmaakt, of

2°. het direct of indirect uitoefenen van overheidszeggenschap in de privaatrechtelijke rechtspersoon die de staatssteun heeft verstrekt of in de niet krachtens het publiekrecht ingestelde entiteit door middel waarvan de staatssteun is verstrekt, en er geen ander bestuursorgaan met een dergelijke verantwoordelijkheid is dat reeds uitvoering geeft of heeft gegeven aan het desbetreffende Commissiebesluit;

c. bestuursorgaan dat belast is met de uitvoering van de wet- of regelgeving die rechtstreeks tot de verstrekking van de desbetreffende staatssteun heeft geleid;

Commissiebesluit: terugvorderingsbevel of terugvorderingsbesluit van de Europese Commissie in de zin van artikel 13, tweede lid, van de procedureverordening, onderscheidenlijk artikel 16, eerste lid, van de procedureverordening, of een rechtstreeks op artikel 108, derde lid, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie gebaseerd besluit van de Europese Commissie dat verplicht tot terugvordering;

procedureverordening: Verordening (EU) 2015/1589 van de Raad van 13 juli 2015 tot vaststelling van nadere bepalingen voor de toepassing van artikel 108 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (PbEU 2015, L 248).

Artikel 2

1. De terugvordering van staatssteun die ingevolge een Commissiebesluit moet worden teruggevorderd, geschiedt uitsluitend op grond en met inachtneming van het bepaalde in deze wet.

2. Indien ingevolge een Commissiebesluit staatssteun dient te worden teruggevorderd en die staatssteun voortvloeit uit de toepassing van een belastingwet als bedoeld in artikel 2, eerste lid, onderdeel a, van de Algemene wet inzake rijksbelastingen of de Invorderingswet 1990, wordt die staatssteun voor zover mogelijk met toepassing van hoofdstuk IVbis van de Algemene wet inzake rijksbelastingen of hoofdstuk VIIbis van de Invorderingswet 1990 teruggevorderd en ingevorderd.

3. Onder staatssteun die voortvloeit uit de toepassing van een belastingwet als bedoeld in het tweede lid wordt voor de toepassing van deze wet tevens verstaan staatssteun die voortvloeit uit belastingen die worden geheven op grond van de Provinciewet, de Gemeentewet of de Waterschapswet.

Artikel 3

1. Het bestuursorgaan dat het aangaat vordert de ingevolge een Commissiebesluit van een begunstigde terug te vorderen staatssteun terug door het geven van een tot die begunstigde gerichte beschikking tot betaling.

2. Voor zover het Commissiebesluit de hoogte van de rente die deel uitmaakt van de terug te vorderen staatssteun niet bepaalt, wordt de rente berekend overeenkomstig het bepaalde bij of krachtens de artikelen 16, tweede lid, en 33, onderdeel e, van de procedureverordening.

3. In de beschikking tot betaling bepaalt het bestuursorgaan dat het aangaat dat nog openstaande betalingsverplichtingen jegens de desbetreffende begunstigde vervallen, indien naleving ervan zou leiden tot de verstrekking van gelijksoortige staatssteun als op grond van het Commissiebesluit moet worden teruggevorderd.

Artikel 4

Een begunstigde die de op de verstrekking van staatssteun betrekking hebbende of met die verstrekking samenhangende informatie niet gedurende de termijn, bedoeld in artikel 17, eerste en tweede lid, van de procedureverordening, heeft bewaard, kan zich voor de toepassing van deze wet niet beroepen op krachtens Nederlands recht geldende verjarings-, bewaar- of vernietigingstermijnen.

Artikel 5

1. De afdelingen 4.4.2, met uitzondering van artikel 4:97, en 4.4.3 van de Algemene wet bestuursrecht zijn niet van toepassing op een geldschuld vastgesteld bij een beschikking tot betaling als bedoeld in artikel 3, eerste lid.

2. Het bestuursorgaan dat het aangaat kan de door een begunstigde te betalen geldsom invorderen bij dwangbevel.

3. Een door het bestuursorgaan dat het aangaat geïnde geldsom komt toe aan de rechtspersoon die de desbetreffende staatssteun heeft verstrekt of waartoe het bestuursorgaan behoort dat de desbetreffende staatssteun heeft verstrekt.

Artikel 6

Het bestuursorgaan dat het besluit tot verstrekking van staatssteun heeft genomen dan wel het bestuursorgaan dat belast is met de uitvoering van de wet- of regelgeving die rechtstreeks tot de verstrekking van de desbetreffende staatssteun heeft geleid, kan in verband met de terugvordering van die staatssteun op grond van deze wet, ter nadere regeling van de rechtsverhouding met een begunstigde besluiten tot het ambtshalve wijzigen of intrekken van een aan een begunstigde gegeven beschikking dan wel tot het ambtshalve geven van een beschikking aan een begunstigde.

Artikel 7

1. Indien er geen sprake is van een Commissiebesluit, is een bestuursorgaan gehouden een door hem gegeven beschikking te wijzigen, indien die beschikking in strijd met artikel 108, derde lid, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie is vastgesteld.

2. Bij de toepassing van het eerste lid is rente verschuldigd over het te vorderen bedrag die wordt berekend overeenkomstig het bepaalde bij of krachtens de artikelen 16, tweede lid, en 33, onderdeel e, van de proceduerverordening.

3. Artikel 4:57, eerste en tweede lid, van de Algemene wet bestuursrecht is van overeenkomstige toepassing en de afdelingen 4.4.2, met uitzondering van artikel 4:97, en 4.4.3 van de Algemene wet bestuursrecht zijn niet van toepassing. Uit de toepassing van een belastingwet voortvloeiende staatssteun als bedoeld in artikel 2, tweede en derde lid, of staatssteun die voortvloeit uit de toepassing van de Invorderingswet 1990 kan ter uitvoering van het eerste lid teruggevorderd en ingevorderd worden met overeenkomstige toepassing van hoofdstuk IVbis van de Algemene wet inzake rijksbelastingen of hoofdstuk VIIbis van de Invorderingswet 1990.

4. In het geval staatssteun voortvloeit uit een overeenkomst naar Nederlands recht en die staatsteun ongedaan gemaakt wordt wegens strijd met artikel 108, derde lid, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, is, indien er geen sprake is van een Commissiebesluit, het tweede lid van overeenkomstige toepassing op de rente over het ongedaan te maken staatssteunbedrag.

Artikel 8

Indien voor de inwerkingtreding van artikel 2 al rechtshandelingen zijn verricht ter uitvoering van een Commissiebesluit, is op die terugvordering de verplichting van artikel 2, eerste lid, niet van toepassing.

Artikel 9

De Algemene wet bestuursrecht wordt als volgt gewijzigd:

A

Aan artikel 4:35 wordt een lid toegevoegd, luidende:

3. De subsidieverlening wordt voorts geweigerd indien de verstrekking van subsidie naar het oordeel van het bestuursorgaan niet verenigbaar is met het bepaalde in de artikelen 107 en 108 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie.

B

In artikel 4:43, tweede lid, wordt «4:35, tweede lid» vervangen door: 4:35, tweede en derde lid.

C

In de alfabetische rangschikking van artikel 4 van bijlage 2 wordt ingevoegd:

Wet terugvordering staatssteun: artikel 3

Artikel 10

In de Algemene wet inzake rijksbelastingen wordt na artikel 20 een hoofdstuk ingevoegd, luidende:

HOOFDSTUK IVBIS. TERUGVORDERING VAN STAATSSTEUN

Artikel 20a

1. Indien een Commissiebesluit als bedoeld in artikel 1 van de Wet terugvordering staatssteun verplicht tot terugvordering van staatssteun en die staatssteun voortvloeit uit de toepassing van een belastingwet, vordert de inspecteur de staatssteun als belasting terug met toepassing van de voor de uitvoering van die belastingwet geldende regels.

2. Bij terugvordering op grond van het eerste lid zijn de ingevolge andere bepalingen van de belastingwet ter zake geldende verjaringstermijnen en voorwaarden niet van toepassing.

3. Artikel 4 van de Wet terugvordering staatssteun is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 20b

In afwijking van hoofdstuk VA wordt de rente ter zake van op grond van een terugvorderingsbesluit als bedoeld in artikel 20a, eerste lid, terug te vorderen staatssteun berekend overeenkomstig het bepaalde bij of krachtens de artikelen 16, tweede lid, en 33, onderdeel e, van Verordening (EU) 2015/1589 van de Raad van 13 juli 2015 tot vaststelling van nadere bepalingen voor de toepassing van artikel 108 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (PbEU 2015, L 248).

Artikel 11

In de Invorderingswet 1990 wordt na artikel 63a een hoofdstuk ingevoegd, luidende:

HOOFDSTUK VIIBIS. TERUGVORDERING EN INVORDERING VAN TERUGGEVORDERDE STAATSSTEUN

Artikel 63aa

1. Indien een Commissiebesluit als bedoeld in artikel 1 van de Wet terugvordering staatssteun verplicht tot terugvordering van staatssteun en die staatssteun voortvloeit uit de toepassing van deze wet, wordt die staatssteun voor de toepassing van deze wet aangemerkt als in te vorderen belasting.

2. Bij invordering op grond van het eerste lid:

- a. zijn de ingevolge andere bepalingen van deze wet ter zake geldende verjaringstermijnen en voorwaarden niet van toepassing; en
- b. zijn artikel 20b van de Algemene wet inzake rijksbelastingen en artikel 4 van de Wet terugvordering staatssteun van overeenkomstige toepassing.

Artikel 63ab

1. Ten aanzien van de invordering van teruggevorderde staatssteun als bedoeld in artikel 20a van de Algemene wet inzake rijksbelastingen en van staatssteun die ingevolge artikel 63aa is aangemerkt als in te vorderen belasting, zijn niet van toepassing:

- a. artikel 17, tweede lid, tweede volzin;
- b. de artikelen 25, 26 en 27;
- c. de afdelingen 4.4.2 en 4.4.3 van de Algemene wet bestuursrecht, met uitzondering van artikel 4:97 van die wet.

2. Geen invorderingsrente wordt in rekening gebracht:

- a. voor zover de belastingaanslag is opgelegd vanwege de terugvordering van staatssteun, bedoeld in artikel 20a van de Algemene wet inzake rijksbelastingen;
- b. ter zake van staatssteun die ingevolge artikel 63aa is aangemerkt als in te vorderen belasting.

Artikel 12

Aan artikel 362 van de Faillissementswet wordt een lid toegevoegd, luidende:

3. De rechtbank weigert homologatie van een akkoord, bedoeld in deze wet, indien het akkoord niet voorziet in de terugbetaling van de staatssteun die ingevolge een Commissiebesluit als bedoeld in artikel 1 van de Wet terugvordering staatssteun moet worden teruggevorderd.

Artikel 13

In de Provinciewet wordt aan artikel 227a een lid toegevoegd, luidende:

5. Indien een Commissiebesluit als bedoeld in artikel 1 van de Wet terugvordering staatssteun verplicht tot terugvordering van staatssteun en die staatssteun voortvloeit uit een provinciale belasting als bedoeld in dit hoofdstuk, wordt deze staatssteun op dezelfde wijze teruggevorderd als staatssteun die voortvloeit uit de toepassing van een belastingwet als bedoeld in artikel 20a van de Algemene wet.

Artikel 14

De Gemeentewet wordt als volgt gewijzigd:

A

Aan artikel 231 wordt een lid toegevoegd, luidende:

5. Indien een Commissiebesluit als bedoeld in artikel 1 van de Wet terugvordering staatssteun verplicht tot terugvordering van staatssteun en die staatssteun voortvloeit uit een gemeentelijke belasting als bedoeld in dit hoofdstuk, wordt deze staatssteun op dezelfde wijze teruggevorderd als staatssteun die voortvloeit uit de toepassing van een belastingwet als bedoeld in artikel 20a van de Algemene wet.

B

Aan bijlage I, onder A, wordt een onderdeel toegevoegd, luidende:
6. Wet terugvordering staatssteun.

Artikel 15

In de Waterschapswet wordt aan artikel 123 een lid toegevoegd, luidende:

6. Indien een Commissiebesluit als bedoeld in artikel 1 van de Wet terugvordering staatssteun verplicht tot terugvordering van staatssteun en die staatssteun voortvloeit uit een waterschapsbelasting als bedoeld in hoofdstuk XVI van deze wet, wordt deze staatssteun op dezelfde wijze teruggevorderd als staatssteun die voortvloeit uit de toepassing van een belastingwet als bedoeld in artikel 20a van de Algemene wet.

Artikel 16

De artikelen van deze wet treden in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip, dat voor de verschillende artikelen of onderdelen daarvan verschillend kan worden vastgesteld.

Artikel 17

Deze wet wordt aangehaald als: Wet terugvordering staatssteun.

Lasten en bevelen dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat alle ministeries, autoriteiten, colleges en ambtenaren die zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven

De Minister van Economische Zaken,

De Staatssecretaris van Financiën,